

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ СОЛІДАРНОЇ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Україна є соціальною державою, і створення соціально орієнтованої ринкової економіки відповідно до Конституції України проголошено курсом державної політики. Соціальна політика розглядається як важливий елемент економічної і правової стратегій і вирішення глибоких соціальних проблем, особливо у царині пенсійного забезпечення.

Право на пенсійне забезпечення є складовою конституційного права на соціальний захист. Згідно зі ст. 46 Конституції України це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення, створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

До особливостей солідарної системи загальнообов'язкового державного соціального страхування належать такі:

- а) базується на засадах солідарності;
- б) це перший обов'язковий рівень пенсійного забезпечення;
- в) функціонує через механізми пенсійного страхування (акумулювання страхових внесків та їх перерозподіл на цілі пенсійного забезпечення);
- г) має специфічний суб'єктний склад;
- д) регламентується системою спеціальних актів пенсійного законодавства;
- е) передбачає щомісячні грошові виплати у вигляді пенсій правомочним особам за рахунок акумульованих страхових внесків;
- є) визначає умови набуття правомочною особою право на пенсію за рахунок коштів Пенсійного фонду.

Іншими словами, солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є соціально-економічною і організаційно-правовою основою формування особливого виду пенсійних правовідносин, що виникає з приводу реалізації правомочними особами права на пенсію, передбачену цією системою.

Притримуємось думки, що існуюча на сьогодні солідарна система є соціально несправедливою – при цьому, найбільшою мірою стосовно найбідніших верств населення. Середній розмір виплачуваних пенсій дуже низький. Навіть після численних підвишень їх середній розмір залишається вкрай низьким. Особливо обділені пенсіонери, які одержу-

вали високі заробітки і сплачували великі суми страхових внесків, але не належать до пільгових категорій. Якщо в середньому вихід на пенсію означає втрату приблизно двох третин доходу, то ці люди позбавляються з припиненням роботи майже 90 % колишнього заробітку. Тим часом у країнах Європейського Союзу пенсіонер з виходом на пенсію втрачає не більше 40 % попереднього доходу. Частка пенсій у сукупних доходах цієї категорії населення України не перевищує 54 %. Низький рівень пенсій змушує багатьох людей продовжувати роботу; протягом перших десяти років після виходу на пенсію працює майже третина пенсіонерів. Розмір пенсій, як і раніше, практично не залежить від стажу і сплачених внесків. Люди, які все життя добросовісно працювали, незадоволені таким станом справ. Як наслідок, це породжує споживацькі настрої, незацікавленість роботодавців і працівників у сплаті пенсійних внесків.

Рівень і якість пенсійного забезпечення повинні стати важливою складовою економічного та соціального добробуту населення країни. Організація ефективної системи пенсійного забезпечення є одним із найважливіших завдань, що стоять перед державою і суспільством. Мета реформування забезпечення належного рівня життя людей похилого віку на засадах соціальної справедливості, гармонізації відносин між поколіннями і сприяння економічному зростанню.

Подальше реформування солідарної системи в Україні має передбачати: охоплення системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування усіх працюючих громадян; запровадження нової формули нарахування пенсій, яка б передбачила розширення періоду врахування заробітку при визначенні розмірів пенсій, і ставить майбутній розмір пенсій в залежності від величини заробітку, з якого сплачувались страхові внески, стажу, протягом якого вони сплачувались. Реформа солідарної пенсійної системи вимагає усвідомлення суспільством та політиками того факту, що ця система не є альтернативною системою соціального захисту, а має виконувати самостійну функцію.

Ніндіпова В.І.

*Національна академія прокуратури України,
начальник відділу проблем функціональної діяльності прокуратури, державний
радник юстиції 3 класу*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОЗАХИСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ У СФЕРІ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВАМИ-БАНКРУТАМИ

Неплатоспроможність(банкрутство) –особливийстатуспідприємства. (Грек Б. М. Банкрутство. Цивільний та кримінально-правовий аспекти, 2006. – с. 7). У кожному конкретному випадку процес банкрутства суттєво зачіпає економічні, майнові, трудові, соціальні та інші права працівників, інтереси держави, що покладає на органи прокуратури обов'язок їх захи-